

З отриманням Україною незалежності багато вулиць отримали, як нові, так і історичні назви. Таким чином, вивчаючи зміну назв вулиць міста, можна визначити основні віхи історії міста.

Гнатюк Д. Є.
Науковий керівник: Савченко Л. П.
НТУ «ХП»

УЧАСТЬ СТУДЕНТІВ ХАРКІВСЬКОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ В УКРАЇНСЬКОМУ РУСІ КІНЦЯ ХІХ СТ. У СПОГАДАХ ЮРІЯ КОЛЛАРДА

Юрій Жерардович Коллард був помітною постаттю в українському русі кінця ХІХ-першої половини ХХ століття. У 90-х роках ХІХ століття він навчався у Харківському технологічному інституті (нині НТУ «ХП») Серед членів Революційної Української партії вирізнявся послідовною самостійницькою позицією. У роки національної революції 1917-1921 років займав керівні посади в залізничних відомствах УНР, Української Держави Павла Скоропадського, за Директорії певний час очолював міністерство шляхів. По собі він залишив декілька мемуарних публікацій, з яких найбільший інтерес, з огляду на нашу тему, становить книга "Спогади з юнацьких днів".

Ці свої спогади Юрій Коллард починає зі згадки про Братство тарасівців, як попередника і Харківської громади, і РУПу, відзначивши, що воно була засноване, насамперед, харківцями. І вже тут, в переліку засновників, він називає студента Харківського технологічного інституту Михайла Базькевича. Пізніше до братства доєдналися студенти-технологи Григорій Чубенко та Микола Яценко.

Перша в Наддніпрянській Україні українська політична партія – РУП, як відомо, виникла на базі Харківської студентської громади. Юрій Коллард наводить списки найбільш активних, на його думку, членів громади від трьох тодішніх вишів Харкова. Найбільшим виявився список студентів-технологів. Він включав 23 особи, від університету було відповідно 16 осіб, від

Ветеринарного інституту 17. Щоправда, окремо Коллард пише ще про участь двох студенток університету, одна з яких була сестрою студента-технолога Лева Мацієвича . До речі, достатньо докладно описується історія навернення одного із засновників РУП Лева Мацієвича до українського активізму. Згадує автор спогадів і харківських професорів-українофілів, зокрема Миколу Дмитровича Пильчикова, разом з тим позначаючи, що вони на той час тримались осторонь студентства і виявляли обережність у суспільно-політичних питаннях.

Знаковим персонажем а історії української культури є випускник ХТІ Гнат Хоткевич. Коллард пише, що він не входив до складу громади (через це громадівці відносили його до так званих «диких»), але радо приймав участь у її святкових заходах. Взагалі, чимало уваги Коллард приділив участі студентів ХТІ в культурницьких акціях громади, зокрема в проведенні театральних вистав та музичних виступів їх драматичного гуртка і хору в Харкові, Богодухові, Сумах, Охтирці та інших містах.

Ці та інші сюжети спогадів, переконливо свідчать про масштабну участь студентів ХТІ в українському русі означених років.

Голенкова А.О
Науковий керівник: Мотенко Я.В
НТУ «ХП»

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

Повномасштабна збройна російська агресія проти України протягом лютого – грудня 2022 р. поставила на порядок денний питання консолідації зусиль світової громадськості з метою протистояння загрозі ядерного тероризму. Перетворення території ядерних об'єктів Чорнобильської й Запорізької атомних електростанцій та дослідницької установки «Джерело нейтронів» у Харкові на зону бойових дій зумовило серйозну загрозу радіаційній безпеці у Східній і Центральній Європі. Однак, покладаючи